

جایگاه محیط زیست از منظر قرآن

مرتضی عالیقدری^۱، صادق حضرتی^۱

مقدمه: از مهمترین موضوعات زندگی بشر، محیط زیست و حفاظت از آن می باشد. داشتن محیط زیست سالم، زمینه ساز توسعه و پیشرفت هر جامعه است. افزایش جمعیت و توسعه تمدن صنعتی، سلامت محیط نسل های کنونی و آینده را در معرض تهدید قرار داده است. یکی از راههای مهم حفاظت از محیط زیست و ارتقای سلامت آن، افزایش سطح آگاهی جامعه است. قرآن مجید به عنوان کتاب هدایت، انسان را به احترام نسبت به موجودات پیرامون خود و نیز پاکیزگی محیط اطرافش ترغیب کرده و اصول و ضوابطی را به منظور حفاظت از محیط زیست مقرر داشته است. این مطالعه با هدف بررسی جایگاه محیط زیست از منظر قرآن و اهمیت آن در زندگی بشر و بیان اهمیت آموزش برای حفاظت از محیط زیست انجام شده است.

روش بررسی: مقاله از طریق جمع آوری اطلاعات و با بهره گیری از قرآن کریم و مقالات معتبر در زمینه محیط زیست و قرآن انجام گردیده است.

نتایج: مطالعه و بررسی در قرآن کریم نشانگر آن است که محیط زیست مورد عنایت ویژه کتاب الهی است. رعایت نظم و اعتدال در استفاده از مواهب طبیعی، همگانی بودن مسئولیت حفاظت از محیط زیست، توجه به آب و جوانب بهداشتی آن (صرفه جویی، پاک کنندگی آب، اهمیت آب گوارا، آلوده نکردن آب و...)، ویژگیهای مسکن بهداشتی (تامین آرامش و آفتاب گیر بودن آن)، پاکیزگی مکان های عمومی، توجه به عناصر اصلی محیط زیست (آب، باد، زمین، هوا، خاک، گیاهان و...)، حمایت از حیوانات، امر به آبادانی زمین، احیای طبیعت، نقش بسیار مهم آموزش و فرهنگ قرآنی در بالابردن سطح دانش و مسئولیت پذیری افراد در برابر جامعه و محیط زیست، از مهمترین رهنمودهای قرآن کریم در خصوص جایگاه محیط زیست و اهمیت آن در زندگی بشر می باشد. نتیجه گیری: قرآن کریم آموزه های کاربردی فراوانی در زمینه ی محیط زیست بیان کرده است. انسان می تواند با استفاده از توانایی ها و خلاقیت هایی که خداوند در سرشت او قرار داده، رفتار منطقی با محیط زیست داشته باشد و با خردورزی دنیا را مزرعه آخرت و سرمایه زندگی اخروی خویش قرار دهد. کلمات کلیدی: قرآن، محیط زیست، سلامت

۱. استادیار گروه مهندسی بهداشت محیط دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی اردبیل